

IAKHs studiekvalitetsrapport 2011

Retningslinjer: <http://www.hf.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/kvalitetssystem/rapporter/instituttstudiekvalitetsrapport/index.html>

0 Hvilken behandling får rapporten i instituttets organer?

Rapporten behandles i programrådet for arkeologi og konservering og i programrådet for historie, som begge avholder møte den 27. februar 2012. Deretter behandles rapporten i instituttstyret 14. mars 2012.

1 Instituttledelsens strategiske vurderinger

Instituttledelsen anser følgende felter som de største strategiske utfordringene på studiesiden i tiden fremover:

Gjennomstrømning

DBH-tallene for studiepoengsproduksjon per student viser at studentene ved instituttets programmer avlegger langt færre studiepoeng enn normert. Frafallsprosenten viser også at mange faller fra bachelorprogrammene, mens frafallet er mindre på masterprogrammene.

Internasjonalisering

Instituttet har få inn- og utreisende studenter og undervisere. Per 17.02.2012 hadde instituttet 820 programstudenter¹, men kun 14 studenter reiste ut i 2011. Antall innreisende studenter har vært på noenlunde samme nivå som utreisende. En utfordring i denne sammenheng er å kunne tilby innreisende studenter 30 studiepoeng innen et noe avgrenset fagområde.

Arbeidslivsrelevans

Instituttet har to fag med klar arbeidslivsprofil – arkeologi og konservering. For begge disse fagene er praksis et viktig element for å utøve arbeid som henholdsvis feltarkeolog og konservator. Det er viktig å sørge for at studentene får den praksisen de har behov for, samtidig som behovet for mer teoretisk innsikt opprettholdes. Historiekandidater får ofte jobb innen et bredere felt, men forholdsvis mange blir lærere i skolen. Kartleggingen av hvilke ferdigheter arbeidsgiver ønsker hos våre kandidater viste at det særlig var en ferdighet våre bachelorstudenter ikke ble trent i – teamarbeid.²

Førsteprioritetssøkere og studieplasser

Instituttet har langt flere kvalifiserte førsteprioritetssøkere til bachelorprogrammene og årsenheten enn det har studieplasser. Dette betyr at mange søkere ikke får plass ved programmene. Masterprogrammet i historie hadde en nedgang i førsteprioritetssøkere i

---

¹ FS754.001

² Arbeidsgiverundersøkelsen 2010

2010, men tallene for 2011 viser en oppgang i forhold til året før. Derimot hadde MA-ARKO studieretning for arkeologi en nedgang i antall førsteprioritetssøkere i 2011.

1.1 Antall kvalifiserte førsteprioritetssøkere³

Program	2008		2009		2010		2011	
	Plasser	Søkere	Plasser	Søkere	Plasser	Søkere	Plasser	Søkere
BA-ARKO/ARK	50	99	50	84	50	83	50	103
BA-ARKO/KUBE	-	-	25	28	-	-	25	47
BA-HIS	175	229	175	231	150	244	157	234
Årsenhet-HIS	-	-	-	-	50	158	50	196
MA-ARKO*	30	62	30	45	34	71	22	32
MA-HIS*	90	139	90	145	90	94	90	125

Kilde: <http://www.uio.no/for-ansatte/arbeidssotote/sta/fs/statistikk/opptak/>

* Tallene for master gjelder førsteprioritetssøkere, ikke kvalifiserte førsteprioritetssøkere.

1.2 Studiepoengproduksjon

Studiepoengsproduksjon per registrerte student:⁴

Program	2010	2011
BA-ARKO	42,1	35,8
MA-ARKO	33,8	32,2
ÅE-HIS	20,4 ⁵	32,0
BA-HIS	36,8	37,5
MA-HIS	49,6	44,2
SUM	39,1	37,5

Kilde: http://dbh.nsd.uib.no/dbhvev/student/student_studiepoeng_rapport.cfm

Studiepoengproduksjon totalt:

Fag	2008	2009	2010	2011
Arkeologi	5490	5180	4980	4770
Konservering	1800	2740	2550	2490
Historie	26270	27165	28380	28460
Annet	520*	470*	1370**	1330**
SUM	34080	35555	37280	37050

Kilde: FS581.003

*HUMIT1731

**EXFAC03-HARK

³ Tidligere studiekvalitetsrapporter har kun tatt utgangspunkt i førsteprioritetssøkere, ikke kvalifiserte førsteprioritetssøkere. For masternivå foreligger det kun tall for førsteprioritetssøkere.

⁴ DBH-tabellen viser ikke tall fra tidligere år.

⁵ Årsenheten i historie ble for første gang tilbudt fra og med høsten 2010.

1.3 Frafall – frafallsprosent for studiekull per 02.11.2012

Tabellen viser frafall for studiekull per 02.11.2012. Dette gjør at tallene ikke er direkte sammenlignbare, siden frafallsprosenten har en tendens til å øke for hvert år.

Program	2007	2008	2009	2010
BA-ARKO/ARK	68,6 %	58,9 %	60,0 %	48,8 %
MA-ARK	30,8 %	33,3 %	16,7 %	15,8 %
BA-ARKO/KUBE	-	-	38,5 %	-
MA-KONS*	-	-	-	12,5 %
BA-HIS	62,9 %	62,8 %	53,4 %	42,6 %
MA-HIS (vår/høst)	26,1 %/26,8 %	35,0 %/18,4 %	15,6 %/7,7 %	24,0 %/12,5 %

Kilde: Bok-kula

NB: Bok-kula inkluderer ikke årsenheten.

* De tre studieretningene innen konservering er her slått sammen

2 Tiltak for 2012 og videre med mål og tidshorisont

Instituttet ønsker i 2012 å fokusere på følgende tiltak:

MenTorEgil for nye studenter

I forlengelse med utviklingen av studentmonitorene vil IAKH starte et prøveprosjekt hvor alle nye bachelorstudenter i historie høsten 2012 får en mentoregil. Disse mentorene skal akkurat ha avlagt mastergrad i historie, eller er i ferd med å avslutte graden. Ordningen skal være en form for utvidede faddere som skal hjelpe studentene gjennom det første studieåret. De skal også følge studentenes progresjon og kontakte dem ved eventuelle avvik. Ordningen vil bli utarbeidet våren 2012 og implementeres som et forsøk høsten 2012. Prosjektperioden er i første omgang på ett år.

Internasjonalisering

Instituttet ønsker i løpet av 2012 å øke antallet utreisende og innreisende studenter. Informasjonen og forventningene til utreise skal økes ved å trekke underviserne aktivt inn i informasjonsarbeidet. Videre skal avtaleporteføljen gjennomgås for å sikre at avtalene gjenspeiler de faglige interessene ved instituttet. For å øke antall innreisende studenter tar instituttet sikte på å opprette flere engelske emner i forbindelse med ansettelse av nytt personell. Instituttet vil også se på muligheten for å kunne tilby historievarianten av PECOS på engelsk.

Arbeidslivsrelevans

I tråd med funnene i kartleggingen av hvilke kvalifikasjoner arbeidsgiver ser på som viktig, vil IAKH i løpet av 2012 påse at alle bachelorprogrammene øver studentene i teamarbeid. Om studiene innen arkeologi og konservering inneholder nok praksis vil bli vurdert fortløpende. Det vil også bli utviklet to nye emner innen formidling – ett om historieformidling og ett om formidling av arkeologi.

3 Hvordan er det gått med tiltakene i 2010-rapporten?

Instituttet hadde i 2011 studiekvalitet som sin hovedprioritering. Under følger en oppsummering av måloppnåelsen innen de målsetninger som lå i IAKHs kvalitetsrapport for studier 2010, tilsynsensorrapportene og IAKHs årsplan 2011-13.

Gjennomgang av emneporteføljen. Instituttet hadde som mål å gjennomgå emneporteføljen, med tanke på kvalitet og muligheter for på lengre sikt å utvikle felles undervisningstilbud innen vikingtid/middelalder og antikk/klassisk arkeologi for historie- og ARKO-programmet. Instituttet har god oversikt over programporteføljen, men det vil være behov for fortløpende endringer. Planleggingen av et nytt felles undervisningstilbud innen vikingtid/middelalder og antikk/klassisk arkeologi vil starte våren 2012, og utvikles videre når de nye førsteamanuensisene innen middelalderhistorie tiltrer.

Bruken av karakterskalaen på masternivå. For å sørge for en riktigere bruk av skalaen skulle en dikotom karakterskala vurderes. Det har ikke blitt innført dikotom karakterskala. Derimot ble det gjort et forsøk på å informere sensorene på master i historie bedre om formålet med muntlig, siden det i flere semestre har det vært en tendens til at forholdsvis mange kandidater får en bedre karakter etter muntlig. Hensikten var ikke å frata sensorene muligheten til å endre karakter etter muntlig, men å minne om at avstanden mellom bokstavkarakterene er større enn det avstanden var ved bruk av de gamle tallkarakterene med desimaler. Tiltaket ser ut til å ha hatt noe effekt.

Resultat etter muntlig – HIS4090:

	2009	2010	2011
Endret	16 (30 %)	23 (29 %)	15 (20 %)
Totalt	53	80	75

Tallene for 2008 er ikke tilgjengelige i FS

Bedre rutiner for periodiske emneevalueringer. Instituttet har de siste semestrene hatt mangelfull rapportering. Rutinene har blitt gjennomgått og antallet innleverte rapport har økt betraktelig fra 2010⁶, men det er fortsatt noen rapporter som aldri blir levert. Alle innleverte evalueringsrapportene blir gjennomgått i programrådene hvert semester.

Arbeidslivsrelevans og praksis. Instituttet ønsket å tilby flere ekskursjoner og studieturer for arkeologistudentene. For konserveringsstudentene var det et ønske om å opprette en sommerskole med fokus på praktisk arbeid. For historie skulle det vurderes å opprette arbeidslivsrelevante emner på masternivå. Det ble gjennomført omvisninger og studieturer for arkeologistudentene, men det er behov for å påse at tilbudet vedvarer. En sommerskole i konservering er under utvikling og vil trolig være på plass allerede sommeren/høsten 2012, men er avhengig av ekstern finansiering. For masterstudentene i historie er det opprettet ett obligatorisk emne på masternivå om formidling, HIS4050 - Historieformidling.

Internasjonalisering. Alle studieløpene skulle gjennomgås med tanke på når studentene kan/bør reise ut, og det skulle vurderes nye måter å rekruttere studenter og lærere til inn-

⁶ I 2010 ble 22 av 66 rapporter levert (33 %), mens det i 2011 ble levert inn 30 av 50 (60 %).

og utreise. Utvikling av sommerskoler innen arkeologi og konservering skulle bidra til å øke tilbudet for innreisende studenter. Det var også satt i gang et arbeid med en fellesgrad med Universitetet i Aarhus innen klassisk arkeologi. Det har vært nedsatt en arbeidsgruppe som har gjennomgått mulighetene for økt utveksling. Sommerskolen i arkeolog måtte utgå sommeren 2011 på grunn av for få påmeldte. Sommerskole i konservering er opprettet, men tilbud i 2012 avhenger av tildeling av eksterne midler. Det har foreløpig ikke blitt opprettet noen fellesgrad med Universitetet i Aarhus.

For mer informasjon se pkt. 6.

Frafall. For å få god oversikt over frafall fra studieprogrammene ønsket instituttet å lage en monitor som viste progresjonen til den enkelte student. MoniTorEgil har blitt utviklet i løpet av 2011, og omfatter i første omgang historie. Arbeidet med oppfølgingen av studentene starter først i 2012.

Kvalitet på undervisningen. Instituttet ønsket å heve nivået på undervisningen. Dette har blitt gjort ved bedre oppfølging av evalueringsrapportene, ansettelse universitetslektorer og ved å avholde instituttkonferanse om undervisning.

Søkere til master i historie. Søkertallene til master i historie for 2010 viste en drastisk nedgang i antall førsteprioritetssøkere. På bakgrunn av dette vurderte instituttet å undersøke søkertallene nærmere. Men da søkertallene for høsten 2011 viste en oppgang i forhold til høst 2010, og en tilbakevending til "normalt nivå", ble en nærmere gjennomgang avlyst. Dersom tiltakene for å øke gjennomføringen på bachelor virker, håper vi å se en økt søkning til masterprogrammet.

4 Studiekvalitet

Tilsynssensor

Tilsynssensor for arkeologi konkluderer i sin rapport med at arkeologistudiet ved IAKH holder en høy og jevn kvalitet. Men hun peker også på at faget har et forholdsvis høyt antall studenter som ikke møter til eksamen, selv om de er meldt opp.

Tilsynssensor for konservering skriver i sin rapport at studiene ser ut til å korrespondere godt med de europeiske kriteriene til konserveringsutdannelse, men hun mener samtidig at praktisk trening bør inkluderes i bachelorgraden.

Tilsynssensor for histories hovedkonklusjon er at tilstanden ved de tilsette delene er god. Han peker allikevel på noen problemer. Han mener det er betydelige forskjeller i karakternivå mellom emnene og stiller spørsmål ved utformingen av enkelte særémner. Videre vurderer han karakterene på enkelte besvarelser annerledes enn opprinnelig sensor og han mener at noen av sensorveiledningene har mangler.

Periodiske emnerapporter

Ifølge planen for periodiske emneevalueringer⁷ skulle 50 emner periodisk evalueres i løpet av 2011. Det totale antall emner som ble evaluert var omkring 30. Rapportene tyder i all hovedsak på at kvaliteten på instituttets emner er god, men det bør legges til at flere av evalueringene har lav svarprosent og enkelte av rapportene i liten grad er basert på studentevalueringer. Flere av rapportene peker på felter som kan forbedres med forholdsvis enkle grep, som endring av pensum eller justeringer av undervisningen. I flere av rapportene fra konservering kommer det frem at studentene ønsker mer praktisk øving og at de har noe problemer med undervisningen på engelsk (behov for teknisk ordbok). I en av rapportene fra historie rapporteres det om at studentene var misfornøyde med én foreleser og ett spesifikt særémne. Dette følges opp av undervisningsledelsen.

Karakterer

De fleste emnene har for få oppmeldte til at man kan vente en normalfordeling av karakterene. Blant de emnene som hadde flere enn 10 oppmeldte våren 2011 var det åtte emner med en snittkarakter høyere enn C. To av disse var bacheloremner i arkeologi (ARK1020, ARK2120), tre var bacheloremner i historie (HIS2135, HIS2158, HIS2171), ett var bacheloremne på konservering (KONS2010), mens kun to av disse emnene var på masternivå, HIS4110 og HIS4353.⁸ Ett emne hadde en snittkarakter under C (HIS1300EUMET).

Høsten 2011 var C gjennomsnittskarakter på de fleste emner. De som skilte seg ut med snittkarakterer over C var bacheloroppgaven i historie (HIS3090), to masteremner i historie, inkludert masteroppgaven, (HIS4110 og HIS4090) og ett emne i konservering (KONS2040). Ingen emner med flere enn ti studenter hadde en gjennomsnittskarakter lavere enn C.

---

⁷ <http://www.hf.uio.no/iakh/for-ansatte/arbeidsstotte/studieadministrasjon/kvalitetssikring/emneevaluering/plan-periodisk-emneev-2011-2014.pdf>

⁸ Alle de realhistoriske emnene i historie hadde et snitt på B, mens masteroppgaven hadde et snitt på C.

Klager

	2008	2009	2010	2011
Uendret	92 (73 %)	70 (82 %)	76 (80 %)	66 (76 %)
Til gunst	25 (20 %)	12 (14 %)	17 (18 %)	16 (18 %)
Til ugunst	9 (7 %)	3 (4 %)	2 (2 %)	5 (6 %)
SUM	126	85	95	87

Den totale klageandelen ved instituttet har de siste fire årene ligget på rundt 3 %.⁹ I 2011 hadde 20 emner en høyere andel klager enn 3 %, men siden flere av disse emnene hadde få møttede kandidater til eksamen, er det vanskelig å konkludere med at dette er et tegn på sviktende kvalitet. Ser man kun på de emnene som hadde flere enn 50 møtt til eksamen, var det fem emner som hadde over 3 % klager:

Emne (møtt)	Uendret	Til gunst	Til ugunst	Antall klager
HIS1100 (286)	11 (85 %)	2 (15 %)	0	16 (6 %)
HIS1300MET (276)	6 (60 %)	4 (40 %)	0	11 (4 %)
HIS2371 (83)	3 (100 %)	0	0	3 (4 %)
HIS3090 (99)	5 (63 %)	2 (25 %)	1 (13 %)	11 (11 %)
HIS4090 (75)	5 (42 %)	6 (50 %)	1 (8 %)	14 (19 %)

Antallet klager stemmer ikke helt overens på grunn av at alle resultater ikke foreligger enda.

Andelen klager som fikk medhold var særlig høy for HIS1300MET og HIS4090. Den forholdsvis høye andelen klager og at mange fikk medhold når de klagde på karakter i HIS4090 kan ha en sammenheng med at snittkarakteren våren 2011 var C og at færre har gått opp etter muntlig de siste to semestrene. Dersom det viser seg å bli en utvikling hvor mange klager på karakter i HIS4090 og får medhold, vil instituttet vurdere å sette inn tiltak.

Frafall (ikke møtt til eksamen)

Det finnes ikke statistikk over hvor mange som i utgangspunktet var oppmeldt til emnene. Dette betyr at vi ikke vet hvor mange som trekker seg fra eksamen innen trekkfristen. Blant de emnene som hadde flere enn 10 meldt, hadde følgende en oppmøteprosent til eksamen på under 75 %:

HIS2417 – 29 % oppmøte
HIS2159 – 52 % oppmøte
HIS1300¹⁰ – 66 % oppmøte
HIS1300EUMET – 67 % oppmøte
HIS2351 – 69 % oppmøte
ARK1010 – 74 % oppmøte
HIS2158 – 74 % oppmøte

⁹ 2008: 3,8 %, 2009: 2,7 %, 2010: 3,1 %, 2011: 2,8 %

¹⁰ Eksamen i HIS1300 ble tilbudt siste gang våren 2011. Dette er altså ikke den samme som eksamen i HIS1300MET.

5 Arbeidslivsrelevans

5.1 Gi en vurdering av instituttets innsats i forhold til tiltak 16 i HF's årsplan 2012-2014 - Sikre relevans i studiene

Arbeidsgiverundersøkelsen og den påfølgende kartleggingen av hvordan arbeidsgivers "topp tre kvalifikasjoner" ivaretas av studieprogrammene viste at alle instituttets programmer langt på vei dekket de kvalifikasjonene arbeidsgiverne mente var viktige. Det var allikevel ett punkt arbeidsgiver vektla, men som ingen av bachelorprogrammene omfatter, nemlig trening i å arbeide produktivt i team. Dette er noe instituttet vil arbeide med å implementere i undervisningen i løpet av 2012.

For øvrig har instituttet lagt opp til flere omvisninger og studieturer for arkeologistudentene og en sommerskole i konservering, med fokus på praktisk arbeid, er under utvikling. For masterstudentene i historie er det opprettet et obligatorisk emne på masternivå om formidling, HIS4050 - Historieformidling.

5.2.1 Programmer/studieretninger med mulighet for praksis som integrert del av graden

Program /studieretning	Emnekode	Antall studenter i praksis	
		vår 2011	Høst 2011
MA-ARKO/kons	KONS4080	0	1 ¹¹

5.2.2 Planlagte opprettelser av praksisemner

I forbindelse med prosjektet *Norgeshistorie på nett* er det planlagt opprettet ytterligere to emner om formidling – ett for bachelorprogrammet i historie og ett for studieretning arkeologi.

5.3 Nye prosjekter i Vitenskapsbutikken:

Instituttledelsen har orientert undervisningskoordinatorene om Vitenskapsbutikken og oppfordret til økt bruk. Imidlertid er det varslet et mulig problem i forhold til veiledning av oppgaver fra Vitenskapsbutikken, da oppdragene i Vitenskapsbutikken ikke nødvendigvis samsvarer med veiledningskompetansen ved instituttet.

---

¹¹ Konserveringsstudentene skulle ifølge planen ikke ha praksis i 2011.

6 Internasjonalisering

6.1 Kommenter tallene for internasjonalisering

Uttekslingsstudenter:

	2008	2009	2010	2011
Innreise	28	21	23	21
Utreise	19	15	24	14
SUM	47	36	47	35

Kilde: http://dbh.nsd.uib.no/dbhvev/student/utveksling_rapport.cfm

Antallet innreisende studenter har vært forholdsvis stabilt de siste fire årene. Tallet for utreisende studenter har derimot vært noe lavere i 2011 enn i 2010, men ser man på tallene for en lengre periode er 2011 ikke noe unntaksår.¹²

Antall emner på engelsk:

Program/studieretning	2008	2009	2010	2011
BA-ARKO/ARK	0	1	1	2
MA-ARKO/ARK	0	1	1	3
BA-ARKO/KUBE	2	2	2	2
MA-ARKO/kons	0	0	0	0
BA-HIS	4	3	4	4
MA-HIS	5	4	3	5
SUM	11	11	11	16

Kilde: FS220.001

6.2 Gi en vurdering av instituttets innsats i forhold til tiltak i årsplanen som dreier seg om internasjonalisering

Ved slutten av 2011 ble det satt ned en arbeidsgruppe som blant annet skulle gjennomgå studieløpene til bachelorprogrammene for å sørge for at studentene hadde mulighet til å reise ut. I sin rapport anbefalte arbeidsgruppen å ikke legge opp til en sterkere anbefaling om når studentene kan/bør reise ut enn de som allerede forelå.

Det ble gjort et forsøk på å knytte informasjonen om utveksling tettere opp mot undervisningen. Studentene i HIS1300MET - Nyere verdenshistorie med historie, ble presentert for utvekslingsavtaler instituttet har innen dette fagfeltet i forbindelse med ordinær undervisning. Forsøket ga ingen stor utslag i antall studenter som reiste ut, men interessen for utveksling var betydelig høyere enn tidligere.

Sommerskolen i arkeolog måtte utgå sommeren 2011 på grunn av for få påmeldte. Sommerskole i konservering er opprettet, men tilbud i 2012 avhenger av tildeling av eksterne midler.

¹² I perioden fra 2005 til og med 2010 har antall utreisende i gjennomsnitt vært 16.

7 Læringsmiljø

Mottaksuka fungerte forholdsvis godt høsten 2011. Det ble holdt to velkomstmøter, ett for arkeologi og konservering og ett for historie. Begge møtene ble ledet av programleder og varte ca 30 minutter. Muligheten for å slå møtene sammen har blitt drøftet, men da vil man miste muligheten til å fokusere på fagene og skape engasjement knyttet til fag.

Det var noe problemer i forhold til rekrutteringen av faddere og informasjonen de fikk. Instituttet vil vurdere å holde et informasjonsmøte for fadderne i forkant hvor de blant annet får utdelt en oversikt over hvilke arrangementer studentene har og hvilke frister som gjelder. Det vil også være en fordel om faddertildelingen skjer i forlengelse av velkomstmøtet. I forbindelse med utarbeidelsen av en mentorordning for nye studenter, vil vi se på muligheten for et samarbeid med fadderordningen.

Instituttet mottok én klage på læringsmiljøet i 2011. Masterstudentene i historie klaget på støy i forbindelse med oppussingsarbeid i Niels Henrik Abels hus. Instituttet hadde tett kontakt med fagutvalget, og med hjelp fra fakultetet fikk studentene tilbud om alternative arbeidsplasser.